

**No Waste is Good Waste
Promoting EU Waste Prevention
to the No.1 Priority in the Hungarian
and Slovenian Waste Policies**

HUMUSZ (Waste Prevention Alliance)
Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
2002/000-315.02.04. Access 2002 Programme
Grant contract No. 5748102-0204-0006

Noben odpadek ni dober odpadek

6. september 2005, Državni svet RS

Poročilo z javne razprave

Pripravila:
Barbara Kvac

Program javne razprave

16.30	<i>Uvod, Natalija Vrhunc, moderatorka</i>
16.35	<i>Pozdravni nagovor, Janez Sušnik, Državni svet RS</i>
16.45	<i>Priporočila vladi za izboljšanje izvajanja politike preprečevanja in zmanjševanja odpadkov, Albin Keuc, Gaja</i>
17.00	<i>Komentarji na priporočila izbranih govorcev:</i> - mag. Radovan Tavzes, Ministrstvo za okolje in prostor - dr. Dušan Plut, Filozofska Fakulteta - dr. Viktor Grilc, Kemijski Inštitut - Janja Leban, Gospodarska zbornica Slovenije
18.00	<i>Razprava</i>
19.00	<i>Povzetek razprave in zaključek</i>

Lista prisotnih

Sebastjan Jeretič, JP Okolje Piran
Sandra Martinčič Loboda, JP Okolje Piran
Dušan Žilavec, JP Okolje Piran
Renata S. Erker, Inštitut za ekonomska raziskovanja
Ljubica Pavlovec
Ana Zihlerl, Ženska svetovalnica Ljubljana
Damjan Končnik, ERICO Velenje
Mirjam Britovšek, Mestna občina Velenje
Jelka Flis, ERICO Velenje
Mojca Bole, ERICO Velenje
Emil Šterbenk, ERICO Velenje
Dubravka Jereb, Jadro d.o.o.
Žiga Bolta, Inštitut Jožef Stefan
Barbara Škaberne, Umanotera
Romana Klement, Danfoss Trata d.o.o.
Mojca Vendramin, UMAR
Natalija Vrhunc, IMOS Geatem, d.o.o.
Sandi Rojc, Ekoin, s.p.
Edvard Podobnik, Inštitut za celulozo in papir
Franc Černec, Inštitut za celulozo in papir
Viktor Grilc, Kemijski Inštitut
Margareta Jeraj Kunc, mediatorka za NSRAO
dr. Pavel Kunc, Sveing d.o.o.
Karel Trplan, Turistična zveza Slovenije
Izidor Brincl, Klub srečnih
Albin Keuc, Gaja
Dušan Plut, Filozofska Fakulteta
Hermína Klemančič, SEG
Dušan Mlinšek, ZVOS
Emil Nanut, Kemis
Miha Burger, Embea
Alena Lipavec, Umanotera

Barbara Kvac, Fokus
Igor Petek, Komunala Logatec
Saša Petejan, Delo - SP
Sebastijan Kopusar, Dnevnik
Urša Srdič, Info TV
Mendi Kokot, Gorenjski glas

Potek delavnice

Udeležence je najprej pozdravila Natalija Vrhunc (moderatorka). Povedala je, da je namen javne razprave pridobiti mnenja ter dopolnila na priporočila vladi za izboljšanje izvajanja politike preprečevanja in zmanjševanja nastajanja odpadkov, ki so nastala v okviru projekta Promocija preventive v okviru madžarske in slovenske politike ravnanja z odpadki. Javna razprava je tudi prostor, kjer udeleženci lahko predstavijo svoje izkušnje, zadržke in predloge za izboljšanje priporočil. Predstavila je potek razprave in predala besedo g. Janezu Sušniku za uvodni pozdrav gostitelja razprave.

Janez Sušnik je v pozdravnem nagovoru povedal, da je vprašanje preprečevanja nastajanja odpadkov, v času, ko se sprašujemo o nadaljnem razvoju države, izkoriščanju družbenih in gospodarskih možnosti ter ohranjanju in povečevanju blaginje v vseh oblikah, za Slovenijo izredno pomembno. Povedal je še, da je Slovenija sicer v preteklih letih precej storila na področju pravnega urejanja ravnanja z odpadki in pričela z izgradnjo osnovne infrastrukture za zajemanje in odstranjevanje odpadkov. Vendar v globalnem smislu to nikakor ni dovolj. Brez temeljitega zasuka v smeri preprečevanja nastajanja odpadkov bodo količine odpadkov še naprej naraščale – s čimer se seveda ne moremo nikakor sprijazniti. Ker so snovna in energetska odvisnost, snovna neučinkovitost ter naraščanje količin odpadkov izkaz učinkovitosti, modernosti in konkurenčnosti nacionalnega gospodarstva, preprečevanje nastajanja odpadkov zahteva od nas vso pozornost.

Albin Keuc je v svoji predstavitvi najprej predstavil projekt Promocija preventive v okviru madžarske in slovenske politike ravnanja z odpadki, v okviru katerega je nastala publikacija Noben odpadek ni dober odpadek, ki vsebuje tudi Priporočila vladi za izboljšanje izvajanja politike preprečevanja in nastajanja odpadkov. V nadaljevanju je predstavil stanje na področju preprečevanja nastajanja odpadkov v Sloveniji. Poudaril je, da Slovenija ni snovno učinkovita država, saj vsak prebivalec proizvede okoli 425 kilogramov odpadkov na leto, podobno kot Nemci, le da povprečen Slovenec pri tem ustvari okoli 13.000 evrov na leto, povprečen Nemec pa več kot 30.000 evrov. Slovenija ima hkrati zelo omejene vire, zato moramo z njimi ravnati preudarno, če želimo pognati nov razvojni cikel in hkrati ohraniti kakovost bivanja. Zaradi omenjenega okoljevarstveniki vladi priporočajo, naj preprečevanje in zmanjševanje količin odpadkov zastavi kot prednostno nalogo v razvojnem načrtu za obdobje od 2007 do 2013. Nekaj najpomembnejših priporočil vladi je: ustanovitev nacionalnega sveta za ravnanje z odpadki, povečanje finančnih in kadrovskih virov na tem področju, ustanovitev mreže svetovalcev (podobno kot pri energetskih svetovalnih pisarnah), uvajanje okoljskih pogojev pri javnih naročilih ter pri državni pomoči in spodbudah. Prav s slednjim bi lahko vlada močno vplivala na motivacijo podjetij za spreminjanje tehnologij in preoblikovanje proizvodov. Celotna predstavitev je v prilogi 1.

Mag. Radovan Tavzes se je v svojem odzivu na predstavljena priporočila omejil na načelo 'odgovornost proizvajalca', po katerem je za vsak izdelek po koncu njegove življenjske dobe odgovoren proizvajalec. Povedal je, da se je v Sloveniji to načelo že začelo udejanjati. Na tak način že deluje sistem zbiranja odpadne embalaže, izrabljenih motornih vozil in gum, v pripravi pa so podobne sheme za električno in elektronsko opremo, baterije ter pohišstvo. Celotna predstavitev je v prilogi 2.

Dr. Dušan Plut je pojasnil, kako je snovna učinkovitost gospodarstva umeščena v Strategijo razvoja Slovenije. Povedal je, da je za obdobje 2007 – 2013 to ena od prioritarnih nalog in obenem dejal, da je vse odvisno od dejanskega izvajanja Strategije v praksi. Poudaril je tudi, da velik del odgovornosti za nastale količine odpadkov nosijo posamezna gospodinjstva, ne pa samo država in podjetja - vsak posameznik mora pri sebi razmišljati, kako strategijo zmanjševanja nastalih odpadkov uveljaviti tudi pri sebi doma. Celotna predstavitev je v prilogi 3.

Dr. Viktor Grilc je predstavil pristop 'čista proizvodnja' – zmanjševanje odpadkov v okviru systemskega uvajanja industrijskega trajnostnega razvoja. Povedal je, da bi bil sam osebno zadovoljen, če bi Slovenija do leta 2013 ujela povprečje EU v snovni učinkovitosti. Predstavitev pristopa 'čista proizvodnja' je v prilogi 4.

Janja Leban je govorila o stanju ravnanja z odpadki v gospodarstvu. Povedala je, da izhodišča za ukrepe v gospodarstvu predstavljajo različni pravni predpisi, predvsem pomembna so IPPC dovoljenja. Poudarila je, da je promocija primerov dobre prakse izjemno pomembna in na primeru Gorenja predstavila zmanjševanje količin embalaže in zmanjševanje vplivov na okolje skozi vlaganje v posodobitev tehnoloških procesov. Pomembni so tudi okoljski standardi (EMAS, ISO 14001) – največ podjetij je standard ISO 14001 pridobilo v letih, ko je Ministrstvo za gospodarstvo sofinanciralo pridobitev okoljskih standardov. Zato je tudi mnenja, da država s finančnimi spodbudami lahko prispeva k zmanjšanju količin odpadkov v gospodarstvu. Celotna predstavitev je v prilogi 5.

Po končanih uvodnih predstavitvah so se v razpravo vključili še ostali udeleženci. Večkrat je bilo poudarjeno, da bi morala izobraževanje in ozaveščanje v nastalih priporočilih imeti prioritarno mesto. Udeleženci so se strinjali, da se morajo prihodnja vlaganja v razvoj osredotočiti na povečevanje okoljske in snovne učinkovitost slovenskega gospodarstva z namenom trajnostnega gospodarjenja z naravnimi viri. Drugih pomembnih komentarjev na priporočila ni bilo. Je bilo pa nekajkrat omenjeno, da bi v Sloveniji potrebovali zasuk v dojemanju odpadkov – namreč, odpadki so sekundarne surovine. Takšen zasuk v miselnosti bi prispeval tudi k manjšim problemom pri umeščanju objektov za ravnanje z odpadki v prostor.

Na koncu razprave je Albin Keuc povzel glavne točke iz razprave, se zahvalil udeležencem za sodelovanje ter izrazil upanje, da bodo priporočila le vključena v razvojne dokumente države.